

استدلال بالینی و آموزش پرستاری (ادیتوریال)

آل ناز اصغری^۱، فرناز رحمانی^{۲*}

تاریخ دریافت ۱۴۰۳/۰۱/۲۷ تاریخ پذیرش ۱۴۰۳/۰۲/۰۵

چکیده

مهارت استدلال بالینی به‌عنوان یکی از توانمندی‌های مورد انتظار پرستاران مجرب و شایسته به شمار می‌رود. بنابراین لازم است پرستاران قبل از ورود به حوزه بالینی، شایستگی‌های استدلال بالینی را کسب نمایند. شواهد نیز نشان می‌دهد آموزش پرستاری با تمرکز بر استدلال بالینی می‌تواند توانایی پرستاران را در مقابله با موقعیت‌های پیچیده و ناپایدار در هنگام برخورد با بیماران را افزایش دهد. همچنین طبق برنامه درسی مصوب وزارت بهداشت، پرورش مهارت‌های استدلال بالینی پرستاران جزو اهداف آموزشی واحدهای درسی پرستاری است. برخی از راه‌کارهایی که می‌تواند به دانشجویان پرستاری کمک کند تا توانایی‌های استدلال بالینی خود را توسعه دهند، استفاده از روش آموزشی زیر است: فعال بودن در یادگیری، تفکر انتقادی و حل مسئله، ارتباط بین‌رشته‌ای، فراشناخت، شبیه‌سازی، بازخورد سازنده، پرسپکتورشیپ و منتورینگ. در مجموع، آموزش پرستاری به استراتژی‌های بلندمدت برای ارتقاء صلاحیت استدلال بالینی دانشجویان پرستاری نیاز دارد تا دانشجویان پرستاری شایسته و با اعتمادبه‌نفس تربیت نماید.

کلیدواژه‌ها: استدلال بالینی، آموزش، پرستاری

مجله پرستاری و مامایی، دوره بیست و دوم، شماره اول، پی‌درپی ۱۷۴، فروردین ۱۴۰۳، ص ۶۱-۵۸

آدرس مکاتبه: گروه روان پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، تبریز، ایران، تلفن: ۰۴۱۳۴۷۹۶۷۷۰

Email: asghari.elnaz@gmail.com

مقدمه

استدلال بالینی به‌صورت «فرایند به‌کارگیری دانش و تجربه در یک موقعیت بالینی جهت حل یک مسئله» تعریف می‌شود. این مهارت شامل توانایی تفکر انتقادی، تجزیه و تحلیل موقعیت‌های پیچیده و تصمیم‌گیری آگاهانه بالینی است (۱). در پرستاری، مهارت استدلال بالینی به‌عنوان یکی از توانمندی‌های مورد انتظار پرستاران مجرب و شایسته به شمار می‌رود (۲)؛ زیرا پرستاران به هنگام مواجهه با بیمارانی که در شرایط ناپایدار و پیچیده به سر می‌برند، باید طیف گسترده‌ای از فرایندهای تحلیلی و مبتکرانه را به کار بندند (۲). برای نمونه، پرستاران طی فرایند پرستاری از استدلال بالینی بهره می‌برند تا تشخیص‌های پرستاری را تعیین نموده و بهترین مداخله پرستاری را با استفاده از مهارت‌های تفکر انتقادی و استدلال بالینی، انتخاب نمایند (۳). در مقابل، استدلال بالینی ناآگاهانه پرستار می‌تواند تأثیر منفی روی کیفیت مراقبت از بیمار داشته باشد. استدلال بالینی یک مهارت حیاتی برای دانشجویان پرستاری نیز محسوب می‌شود؛ زیرا آن‌ها را قادر می‌سازد تا در

محیط‌های مراقبت‌های بهداشتی و در دنیای واقعی قضاوت و تصمیم‌گیری صحیح داشته باشند (۳).

به‌عبارت‌دیگر، پرستاران دارای صلاحیت استدلال بالینی می‌توانند مراقبت‌های ایمن و فرد-محور را به‌موقع ارائه دهند. بنابراین لازم است قبل از ورود به حوزه بالینی، شایستگی‌های استدلال بالینی را کسب نمایند (۴). شواهد نیز نشان می‌دهد آموزش پرستاری با تمرکز بر استدلال بالینی می‌تواند توانایی مقابله با موقعیت‌های پیچیده و ناپایدار در هنگام برخورد با بیماران را افزایش دهد (۵). همچنین طبق برنامه درسی مصوب وزارت بهداشت، پرورش مهارت‌های استدلال بالینی جزو اهداف آموزشی واحدهای درسی پرستاری است (۶).

بنابراین به‌منظور ارتقاء و پیشرفت حرفه پرستاری و تبدیل دانشجویان امروز به پرستارانی شایسته و توانمند در آینده، که باید قادر به انجام فعالیت‌های مهم و خطیر پرستاری باشند، تدوین برنامه‌ها و روش‌های آموزشی مناسب با شرایط و امکانات موجود با در نظر گرفتن نقاط ضعف و قوت در حیطه‌های مختلف پرستاری

^۱ استادیار آموزش پرستاری، گروه پرستاری داخلی و جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، تبریز، ایران

^۲ استادیار پرستاری، گروه روان پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، تبریز، ایران (نویسنده مسئول)

شبیه‌سازی روش ارزشمندی برای تقویت مهارت‌های استدلال بالینی در دانشجویان پرستاری است. شبیه‌سازی به دانشجویان پرستاری اجازه می‌دهد تا در محیطی کم‌خطر اشتباه کنند و از آن‌ها بیاموزند. شبیه‌سازی این امکان را فراهم می‌آورد که دانشجویان بتوانند مهارت‌های تفکر انتقادی، ارتباط مؤثر و تصمیم‌گیری را در سناریوهای بالینی شبیه‌سازی شده تمرین کنند (۱۱).

۶. بازخورد سازنده

ارائه بازخورد سازنده برای بهبود مهارت‌های استدلال بالینی دانشجویان پرستاری ضروری است. مدرسان پرستاری با تجربه می‌توانند دانشجویان را در موقعیت‌های چالش‌برانگیز بالینی قرار داده، و در مورد تصمیمات آن‌ها بازخورد سازنده ارائه دهند. جلسات بازخورد منظم می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا خودشان را در محیطی امن و دور از استرس قضاوت شدن، نقد نمایند (۱۲).

۷. پرسپکتورشیپ و منتورینگ

مشاهده عملکرد پرستاران و دانشجویان مجرب برای توسعه مهارت‌های استدلال بالینی دانشجویان پرستاری مفید است. گذراندن کارآموزی با پرستاران مجرب می‌تواند بینش‌های ارزشمندی در مورد مراقبت از بیمار، حل مسئله و تصمیم‌گیری ارائه دهد. با مشاهده پرستاران مجرب در عمل، دانشجویان می‌توانند نحوه برخورد آن‌ها را با موقعیت‌های مختلف مشاهده کنند، سوالات خود را بپرسند و از تخصص بالینی آن‌ها استفاده نمایند (۷).

در مجموع، بهبود مهارت استدلال بالینی برای دانشجویان پرستاری ضروری است تا در حرفه خود موفق شوند و مراقبت با کیفیت به بیمار ارائه دهند. آموزش پرستاری به استراتژی‌های بلندمدت برای ارتقاء صلاحیت استدلال بالینی دانشجویان پرستاری نیاز دارد. روش‌های آموزش و یادگیری که موجب ارتقای توانایی حل مسئله در موقعیت‌های بالینی و بهبود خودکارآمدی می‌شوند، در آموزش پرستاری لازم است. با اجرای این استراتژی‌ها، دانشجویان پرستاری می‌توانند مهارت‌های استدلال بالینی خود را افزایش دهند و به پرستارانی شایسته و با اعتمادبه‌نفس تبدیل شوند که می‌توانند مراقبت‌های باکیفیت به بیمار ارائه دهند. اما همچنان تحقیقات بیشتری لازم است تا روش‌های آموزشی مؤثر بر مهارت استدلال بالینی دانشجویان پرستاری را شناسایی کند.

تشکر و قدردانی:

اعلام نشده است.

ملاحظات اخلاقی:

با توجه به نوع مقاله ندارد.

جهت افزایش استدلال بالینی دانشجویان الزامی است (۷). برخی از راه‌کارهایی که می‌تواند به دانشجویان پرستاری کمک کند تا توانایی‌های استدلال بالینی خود را توسعه دهند، به شرح زیر پیشنهاد می‌گردد:

۱. فعال بودن در یادگیری

آموزش یک‌طرفه و کلاس-محور نمی‌تواند استدلال بالینی دانشجویان را تقویت کند؛ بلکه یادگیری و مشاهده فعال برای توسعه مهارت‌های استدلال بالینی لازم است. دانشجویان باید تشویق شوند که سؤال بپرسند، به دنبال توضیح باشند، و فعالانه در یادگیری خود شرکت کنند. این راه‌کار شامل درگیر شدن در تجربیات یادگیری معنادار مانند شرکت در بحث‌های گروهی و نقد مشاهدات خود است (۸).

۲. تفکر انتقادی و حل مسئله

تشویق تفکر انتقادی و مهارت‌های حل مسئله یکی دیگر از راه‌کارهای مؤثر برای بهبود استدلال بالینی است. دانشجویان پرستاری باید تشویق شوند تا در مورد سناریوهای بالینی مختلف به‌صورت انتقادی تفکر کنند؛ اطلاعات بیمار را تجزیه و تحلیل کنند؛ و مسائل یا نگرانی‌های بالقوه خود را در ارتباط با مراقبت از بیمار شناسایی کنند. با درگیر شدن در فعالیت‌های حل مسئله، دانشجویان می‌توانند توانایی خود را برای تصمیم‌گیری متفکرانه و اجرای مداخلات پرستاری مناسب توسعه دهند (۷).

۳. ارتباط بین‌رشته‌ای

ارتباط مؤثر و همکاری با سایر اعضای تیم مراقبت و درمان برای توسعه مهارت‌های استدلال بالینی دانشجویان پرستاری ضروری است. دانشجویان با همکاری با سایر متخصصان مراقبت‌های بهداشتی، می‌توانند اطلاعات جامعی را در مورد مراقبت از بیمار به دست آورند و مسائل بیمار را از دیدگاه‌های مختلف ببینند. در صورت تجربه ارتباط مؤثر بین‌رشته‌ای، دانشجویان یاد می‌گیرند هنگام استدلال بالینی به تمام جنبه‌های مراقبتی و درمانی بیمار توجه نمایند (۹).

۴. فراشناخت

فراشناخت یا تفکر درباره تفکر خود، ابزار مهمی برای توسعه استدلال بالینی هستند. دانشجویان پرستاری باید تشویق شوند تا روی عملکرد خود تفکر کنند، نکات مثبت و منفی عملکرد خود را شناسایی کنند و فرآیندهای تصمیم‌گیری خود را به‌طور انتقادی ارزیابی کنند. تقویت فراشناخت به دانشجویان کمک می‌کند تا هرگونه سوگیری یا خطای شناختی خود را شناسایی و اصلاح کنند (۱۰).

۵. شبیه‌سازی

حمایت مالی تحقیق:

ندارد.

تضاد منافع:

محققان اعلام می‌دارند هیچ‌گونه تضاد منافی نداشته‌اند.

References:

1. Paden L, Pajnič M, Vettorazzi R, Pérez-Perdomo A, Stefaniak M, Claes N, et al., editors. "Learning a Way of Thinking"-World Café on Clinical Reasoning in Nursing and Midwifery Education and Practice across Five European Union Countries. *Healthcare*; 2023: MDPI. <https://doi.org/10.3390/healthcare11222969>
2. Abdelhamed FG, Eid NM, Diab GM, El-Guindy HA. A Concept Analysis of Nurses Clinical Decision Making. *Menoufia Nurs J* 2023;8(2):155-61. <https://doi.org/10.21608/menj.2023.311907>
3. Papathanasiou IV, Kleisiaris CF, Fradelos EC, Kakou K, Kourkouta L. Critical thinking: the development of an essential skill for nursing students. *Acta Informatica Medica* 2014;22(4):283. <https://doi.org/10.5455/aim.2014.22.283-286>
4. Gonzalez L, Nielsen A, Lasater K. Developing students' clinical reasoning skills: a faculty guide. *J Nurs Educ* 2021;60(9):485-93. <https://doi.org/10.3928/01484834-20210708-01>
5. Nemati-Vakilabad R, Mojebi MR, Mostafazadeh P, Jafari MJ, Kamblash AJ, Shafaghat A, et al. Factors associated with the critical thinking ability among nursing students: An exploratory study in Iran. *Nurse Educ Pract* 2023;73:103814. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2023.103814>
6. Saberian M. The curriculum of nursing BSc course in the viewpoints of the graduates and last-year students of Semnan Nursing School. *J Med Educ* 2003;3(2).
7. Hong S, Lee J, Jang Y, Lee Y. A cross-sectional study: What contributes to nursing students' clinical reasoning competence? *Int J Environ Res Public Health* 2021;18(13):6833. <https://doi.org/10.3390/ijerph18136833>
8. Stickley LA. Creating significant learning experiences for clinical reasoning by physical therapist students. *Internet J Allied Health Sci Practice* 2019;17(1):4. <https://doi.org/10.46743/1540-580X/2019.1828>
9. Olson A, Rencic J, Cosby K, Ruzs D, Papa F, Croskerry P, et al. Competencies for improving diagnosis: an interprofessional framework for education and training in health care. *Diagnosis* 2019;6(4):335-41. <https://doi.org/10.1515/dx-2018-0107>
10. Marcum JA. An integrated model of clinical reasoning: dual-process theory of cognition and metacognition. *J Eval Clin Pract* 2012;18(5):954-61. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2753.2012.01900.x>
11. Alshehri FD, Jones S, Harrison D. The effectiveness of high-fidelity simulation on undergraduate nursing students' clinical reasoning-related skills: A systematic review. *Nurse Edu Today* 2023;121:105679. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2022.105679>
12. Anne Kuiper R. Integration of innovative clinical reasoning pedagogies into a baccalaureate nursing curriculum. *Creat Nurs* 2013;19(3):128-39. <https://doi.org/10.1891/1078-4535.19.3.128>

CLINICAL REASONING AND NURSING EDUCATION (EDITORIAL)

Elnaz Asghari¹, Farnaz Rahman^{2}*

Received: 15 April, 2024; Accepted: 24 April, 2024

Abstract

Clinical reasoning is an essential competency for experienced and qualified nurses. Therefore, nurses must acquire clinical reasoning skills before entering the clinical field. Evidence shows that nursing education focusing on clinical reasoning can enhance nurses' ability to handle complex and unstable situations when dealing with patients. As per the curriculum approved by the Ministry of Health, one of the primary objectives of nursing courses is to enhance the clinical reasoning abilities of students. To achieve this goal, there are several educational methods that nursing students can utilize, such as being active in learning, critical thinking and problem solving, interdisciplinary communication, metacognition, simulation, constructive feedback, perception and mentoring. In general, nursing education requires long-term strategies that enhance the clinical reasoning competence of nursing students in order to train competent and self-assured nurses.

Keywords: Clinical Reasoning, Education, Nursing

Address: Department of Psychiatric Nursing, College of Nursing and Midwifery, Tabriz, Iran

Tel: +984134796770

Email: asghari.elnaz@gmail.com

This is an open-access article distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, as long as the original work is properly cited.

¹ Assistant Professor of Nursing Education, Internal and Surgical Nursing Department, Faculty of Nursing and Midwifery, Tabriz, Iran

² Assistant Professor of Nursing, Department of Psychiatric Nursing, College of Nursing and Midwifery, Tabriz, Iran (Corresponding Author)